

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Nadejda Toma,

Judecătorii: Elena Cobzac și Victor Boico,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Budaian Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018, în cauza penală în privința lui

Budaian Vasile xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.05.2017 – 12.01.2018;

Instanța de apel: 02.02.2018 – 06.03.2018;

Instanța de recurs: 08.05.2018 – 13.06.2018.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 12 ianuarie 2018, în temeiul prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Budaian Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 27, 233 Cod penal, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 412 (patru sute doisprezece) unități convenționale, echivalentul a 20600 (douăzeci mii șase sute) lei.

Prin aceeași sentință, Carauș Sergiu și Bădărău Sergiu au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. art. 27, 233 Cod penal, inclusiv în privința lui Carauș Sergiu a fost încetat procesul penal intentat în baza art. 157 Cod penal, din motivul împăcării părților, însă în privința acestora hotărârile judecătorești nu se contestă cu recurs ordinar.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Carauș Sergiu la 18 februarie 2017, aproximativ la orele 18-19, fiind deținător al armei de foc cu țeavă lisă model IJ K calibru 16x70 mm, în baza permisului de armă provizoriu nr. 16000447, prin înțelegere prealabilă cu Budaian Vasile, care este vânător din anul 2011, deținând carnet cu nr. 017708 și permis de port și păstrarea armei nr. 1606097 din 26 noiembrie 2013, valabil până la 26 noiembrie 2018, care îi oferă și permite purtarea și păstrarea armei cu țeavă lisă model IJ-27, calibru 12 mm, fiind instigator, i-a instigat pe Bădărău Sergiu și Carauș Sergiu, toți locuitori ai xxxxx, neavând autorizație necesară și corespunzătoare, precum și în perioada interzisă, cu scopul unui vânat ilegal de mistreți și căprioare, toți

împreună s-au deplasat în rezervația naturală „Plaiul Fagului”, însă nu și-au dus intenția până la capăt din cauze independente de voința lor, deoarece pe parcursul vânatului Budaian Vasile a fost grav rănit dintr-o împușcătură din arma de vânătoare, fiindu-i provocate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Acțiunile lui Budaian Vasile au fost încadrate în baza art. art. 27, 233 Cod penal, tentativa la vânatul ilegal, adică tentativa la vânatul fără autorizația corespunzătoare, în perioada interzisă și locurile interzise (braconajul).

3. Procurorul în Procuratura r-lui Călărași, Crutco Sergiu, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, în conformitate cu prevederile art. 106 alin. (1) lit. a) Cod penal, de supus confiscării speciale: de la inculpatul Budaian Vasile - a armei de foc cu țeavă lisă model IJ-27, calibru 12 mm, nr. 9275892, ca fiind utilizate pentru săvârșirea unei infracțiuni.

3.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina a declarat apel suplimentar, solicitând casarea parțială a sentinței, în partea ce ține de confiscarea specială și în partea stabilirii pedepsei inculpatului Budaian Vasile cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care în conformitate cu prevederile art. 106 alin. (1) lit. a) Cod penal a supune confiscării speciale de la inculpatul Budaian Vasile a armei de foc utilizate la săvârșirea infracțiunii.

Inculpatul Budaian Vasile, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 233 Cod penal, să fie condamnat în baza acestei legi cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la amendă în mărime de 500 unități convenționale.

3.2. Avocatul Șpac Alexandru în numele inculpatului Budaian Vasile, de asemenea a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a sentinței în privința lui Budaian Vasile cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În argumentarea apelului a indicat, că prima instanță a ignorat cerințele art. 509 Cod de procedură penală, și i-a dat dreptul procedural inculpatului de a ataca sentința în ordine de apel, atunci când inculpatul este în drept să atace sentința în ordine de recurs, ceea ce în opinia apărătorului constituie o încălcare procesuală.

A invocat apelantul, că aplicându-i inculpatului Budaian Vasile pedeapsa în formă de amendă în mărime de 412 unități convenționale, prima instanță a calculat incorect cerințele art. 233 Cod penal, deoarece o pătrime din limita de pedeapsă prevăzută de lege este egală cu 375 unități convenționale și nicidecum cu 412 unități convenționale.

La fel a invocat, că dispozitivul sentinței este expus neclar și nu se bazează pe cerințele art. 509 Cod de procedură penală, iar pedeapsa inculpatului a fost aplicată în alte limite decât cele prevăzute de lege.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018, apelul avocatului Șpac Alexandru în numele inculpatului Budaian Vasile a fost respins, ca nefondat, iar apelurile procurorului Crutco Sergiu și cel suplimentar al procurorului Tăut Dorina au fost admise, fiind casată sentința în partea corpurilor delictive și a pedepsei aplicate inculpatului Budaian Vasile și pronunțată în această

parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Budaian Vasile, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 233 Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 25000 (douăzeci și cinci mii) lei.

Conform art. 106 Cod penal, a fost dispusă confiscarea specială a corpului delict utilizat pentru săvârșirea infracțiunii de către inculpatul Budaian Vasile, și anume a armei de foc cu țeava lisă model IJ 27 calibrul 12 mm, nr. 9275892.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Budaian Vasile a săvârșit infracțiunea imputată acestuia.

Instanța de apel a menționat, că deși Budaian Vasile a recunoscut vina pe deplin, vinovăția acestuia se dovedește integral prin: declarațiile martorului Pavel Gheorghe; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 19 februarie 2017 cu planșa fotografică; procesul-verbal de ridicare din 18 septembrie 2017 de la Carauș Sergiu o scurtă (bușlat) de culoare verde combinat cu negru și cafeniu; procesul-verbal și ordonanța de ridicare, precum și planșa fotografică din 18 februarie 2017, a armei de vânătoare model IJ 27, calibrul 12 mm, nr. 9275892 și permisului de port armă nr. 1606097 pe numele lui Budaian Vasile; procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii și planșa fotografică din 21 februarie 2017, conform cărora Carauș Sergiu a indicat locul pe unde s-au deplasat în rezervația „Plaiul Fagului”, locul unde s-au despărțit în pădure, direcția de deplasare după despărțire, locul unde au stat la pândă.

Instanța de apel a reținut, că Budaian Vasile, fiind asistat de apărătorul său prin înscris autentic (f.d. 234, vol.I) în cadrul primei instanțe a solicitat examinarea cauzei în ordinea procedurii stabilite de art. 364¹ Cod de procedură penală, recunoscând vina în cele imputate și solicitând ca judecarea cauzei să aibă loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, iar prima instanță prin încheierea protocolară din 13 septembrie 2017 (f.d. 238-verso) a dispus examinarea cauzei în procedură simplificată, în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de apel a admis apelul procurorului referitor la corpurile delict, din considerentul că prima instanță a dispus ca arma de vânătoare ridicată de la inculpatul Budaian Vasile, să fie transmisă Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în mod gratuit, fără a ține cont că aceasta mai întâi trebuia supusă confiscării speciale în condițiile art. 106 alin. (1), (2) lit. a), e) Cod penal.

Referitor la apelul suplimentar al procurorului Tăut Dorina în partea pedepsei aplicate inculpatului Budaian Vasile, instanța de apel a remarcat, că prima instanță a pronunțat o sentință, care nu asigură realizarea scopului pedepsei, deoarece sancțiunea art. 233 Cod penal prevede amendă în mărime de la 550 unități convenționale până la 850 unități convenționale, iar conform prevederilor art. 64 alin. (3) Cod de procedură penală „mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material - până la 20000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul

săvârșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale”.

Instanța de apel a considerat, că aplicarea față de Budaian Vasile a pedepsei mai aspre sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, va contribui la atingerea scopului prevăzut de art. 2 alin. (2) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiat apelul avocatului Șpac Alexandru privitor la atenuarea pedepsei aplicate inculpatului Budaian Vasile și referitor la faptul că prima instanță a ignorat cerințele art. 509 Cod de procedură penală și i-a dat dreptul inculpatului de a ataca sentința în ordine de apel, atunci când inculpatul este în drept să atace sentința în ordine de recurs.

Cu referire la acest argument, instanța de apel a statuat, că potrivit art. 437 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs sentințele pronunțate de judecătoria privind infracțiunile ușoare pentru săvârșirea cărora legea prevede în exclusivitate pedeapsa non privativă de libertate, iar în speță infracțiunea săvârșită de către Budaian Vasile, prevăzută la art. 233 Cod penal, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Prin urmare, sentința în privința lui Budaian Vasile este pasibilă de a fi atacată în ordine de apel și nicidecum în ordine de recurs.

5. Inculpatul Budaian Vasile, invocând în mod general prevederile art. 427 Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acesteia cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie aplicate prevederile art. 55 Cod penal, liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională.

În argumentarea recursului menționează, că pe parcursul urmăririi penale, cât și în instanța de judecată a recunoscut vina, anterior nu a fost judecat, iar la locul de muncă este caracterizat pozitiv, circumstanțe ce nu au fost calificate de către instanțele de judecată ca circumstanță excepțională.

6. Procurorul a depus referință pe marginea recursului declarat de inculpat, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

În argumentarea opiniei sale, acuzatorul de stat susține că instanța de apel a aplicat o pedeapsă echitabilă în privința inculpatului, ținând cont de prevederile art. art. 76, 77, 78 Cod penal și de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

7. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427

Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal atestă că deși inculpatul nu a indicat expres nici un temei pentru declararea recursului din cele conținute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, totuși reieșind din esența argumentelor acestuia, Colegiul penal semnalizează prezența temeiului de casare prevăzut de pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În principiu, instanța de recurs atestă faptul, că inculpatul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că instanța de apel la individualizarea pedepsei penale nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 55 Cod penal.

Examinând argumentele recurentului prin prisma temeiului de casare invocat, Colegiul penal concluzionează asupra netemeinicii acestuia, din următoarele motive.

În primul rând, instanța de recurs atestă că examinarea cauzei penale în privința lui Budaian Vasile, a avut loc conform procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, întrucât inculpatul până la începerea cercetării judecătorești, prin cerere scrisă și-a recunoscut vinovăția integral și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată (f.d. 234 vol.I).

Potrivit prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Având în vedere prevederile legale menționate, Colegiul penal reține că instanța de apel corect a reținut, că deși sancțiunea prevăzută la art. 233 Cod penal prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 550 unități convenționale până la 850 unități convenționale, totuși reieșind din prevederilor art. 64 alin. (3) Cod de procedură penală, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material - până la 20000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale.

Din considerentele enunțate, Colegiul penal consideră că instanța de apel întemeiat a ajuns la concluzia că aplicarea față de Budaian Vasile a pedepsei sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, este corespunzătoare prevederilor legale și va contribui la atingerea scopului prevăzut de art. 2 alin. (2) Cod penal.

În al doilea rând, în ceea ce se referă la solicitarea inculpatului privind aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, instanța de recurs menționează că instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia și întemeiat a considerat că stabilirea în privința inculpatului a unei pedepse în formă de amendă va fi eficientă și va contribui la corectarea și reeducarea acestuia.

Deși legea penală prevede instituția liberării de răspundere penală, cu tragerea la răspundere contravențională, chiar și în cazul întrunirii cumulative a condițiilor expres indicate în art. 55 Cod penal, aceasta reprezintă un drept al instanței de judecată și nu o obligație, respectiv, la aplicarea liberării de răspundere penală, cu tragerea la răspundere contravențională urmează a se ține cont de faptul că, această instituție are un caracter obiectiv, și anume ca, condițiile expres indicate la art. 55 Cod penal să fie întrunite în mod cumulativ, precum și un caracter subiectiv, când instanța de judecată, reieșind din circumstanțele cauzei, care vizează îndeosebi personalitatea și comportamentul inculpatului, categoria infracțiunii săvârșite, prejudiciile cauzate și impactul acestei infracțiuni în societate constată, în baza intimei convingeri, oportunitatea liberării de răspundere penală, cu tragerea la răspundere contravențională a inculpatului.

În speță, Colegiul penal consideră că pedeapsa aplicată în privința inculpatului este una echitabilă și corespunzătoare faptelor săvârșite de acesta.

Totodată, instanța de recurs menționează, că în conformitate cu prevederile art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, însă în speță se remarcă că nici inculpatul și nici apărarea nu au solicitat în cererea de apel aplicarea în privința lui Budaian Vasile a prevederilor art. 55 Cod penal, liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională, astfel că invocarea acestor argumente la examinarea cauzei în recurs este lipsită de suport legal.

În concluzie, instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este una legală și întemeiată, iar simplul dezacord al recurentului cu pedeapsa aplicată, în lipsa unor argumente întemeiate, nu poate constitui temei de casare a deciziei recurate.

Față de cele ce preced, instanța de recurs constată că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, inculpatului i-a fost aplicată pedeapsa individualizată conform prevederilor legale, iar recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală,

Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul **Budaian Vasile** ~~xxxxx~~, în propria cauză penală, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **06 iulie 2018**.

Președinte

Nadejda Toma

Judecătorii

Elena Cobzac

Victor Boico